

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Dominica III post Pasch. Lect. 7. tripartita. Plorabitis & flebitis vos, mundus autem gaudebit, sed tristitia vestra vertetur in gaudium. 1. pars explicat, quid sit Modicum, de quo loquitur Dominus, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

EXE. 7. DOMINICA III. POST PASCHA.

Plorabitis & flebitis vos, mundus autem gaudet. Ioan. 16.

PARS I. Ex modis et Christi omnia hic modis et occen- tur. Gen. 49. Deut. 31. & 32. 1 Reg. 12. 1 Reg. 2.

fol. 44.

Iacos morti vicinus duodecim filios suos con- vocat, et sicque dat monita salutis, ac futura multa prae dicit, tam aspera quom prospera. Unde dicit Scriptura: Vocavit Iacob filios suos, et ait eis: Congre- gamini ut annuncietis quae ventura sunt vobis in die- bus novissimis. Congregamini et audite filii Iacob, audite Israel Patrem vestrum. Sic fecit & Moyses, similiter & Iosue, & Samuel & Marthias fecisse leguntur. Hic enim fuit praeceus mos Hebraeorum, ut patentes morituri filiis vel subditis non solum benedictionem & monita darent, sed etiam hono- rum quam spiritu Dei oracula proferebant de futuris advenis vel prosperis. Igitur Iacob patriam hanc im- mitatus Christus Dominus, antequam ex hac vita discederet, convocat suos Apostolos, tamquam filios Patriarchae successores in generatione spiri- tuali, de quibus dicitur: Pro Patribus tuis nati sunt tibi filii: hoc est, pro Patriarchis aut sunt tibi ex- sponsa tua Eccl. si. Apostoli, tunc ad progeniem tibi datur generationem & generationem filiorum timeantium Dominum. His ergo convocatis multa prae dicit futura, cum ut eos iustitiae & consolatur de prosperis, cum ut confirmet contra adversos: Ac in primis inter cetera mortem suam ac resurrectionem mortis futuram prae dicit, ait: Modicum est mihi mori & vobis me. Et iterum modicum: Et videbitis me, quia vado ad Patrem. Illa nimiam nocte qua tradebatur, haec loquebatur, sic post modicum temporis ab eorum conspectu sublatu est: propter ea dicit: Modicum est mihi mori & vobis me. Tertio vero die redi vivus eorum conspectui rursus se praesentare volebat, & ideo addit: Et iterum modicum est videbitis me. Dat rationem utriusque brevis mor- tis, quia vado ad Patrem: quia scilicet mox ex hac vita mortali transibit ad immortalem, ut regnet cum Patre. Quasi aperit dicit. O filii discipuli mei, clarissimi filii, vos sum me desideratis praesentiam meam, & faciem meam tamquam Patris vestri cernendi intueri optatis: sed cogor vobis dicere, quod post modicum a vestro subtrahar aspec- tu, ut obscuris montium clavis condari, & abscondari in pulvere: verum tamen post modicum destructio mortis imperio, iterum redi vivus vobis appareo, sed id ipsum modico tempore, quia iam expleta dispensatione assumpta mortalitatis, cum Resurrexeris triumpho ascensus sum ad Patrem.

Similitudine Solis aperti us declarat possunt haec verba Domini: Sicut enim Solis occasu mox disperet, sed paulo post lucidior exortitur: & ita ve- rum est quod modicum non videmus Solem, quam diu scilicet in altero agit hemispherio: & ite- rum post modicum videmus eum ad nos novo cu-

lumine revertentem. Ita Christus per mortem oc- cidit, & disparuit sepulchro conditus: paulo post autem per Resurrectionem novo cum lumine ex- currens iterum apparuit. Ipse ergo est ille Sol qui co- gnovit occasum suum, cognovit & orientem suum novum: & ideo utroque nunc discipulis praedicit. Illi modicum non videntur hunc Solem, quia alterum hemispherium, hoc est limbum Patrum, illum- inatum us abscessit: post modicum iterum videntur eum, quia novis gloriae radiis resurgens apparuit. Sicut igitur Sol instantis occasus sui forte non ter- retur, ut suum retardet cursum, nec horas aut mo- menta producit, ut paulo diutius diem protrahat quasi vitam suam: sed intrepidus ad sepulchrum non cessat contendit, sciens se mox esse sepulchro necis- cum nova quadam vita, novoque lumine resurre- cturum, ita ut Christus Dominus intrepidus vadit ad mortis tumulum, & praedicit se ex sepulchro post modicum cum nova vita & gloria suscitau- dum. At sicut Phoenix libenter moritur semetip- sum funerals, quia per funus istud renovandum se novit, & natali sine discedit, ut loquitur Terullianus lib. de carnis resurre. ita & idipsum de Christo Domino verum est.

S. Augustinus huic in modum verba Domini inter- preteratur. Modicum erit, o Discipuli mei: & ab hac hora qua vobiscum loquor, usque ad ascensionem meam, & post illud iam non videbitis me mortale, quia vado ad Patrem in caelum, morte de victa, et claritate & triumpho ascendens: Nunc clarificatus est Filius hominis, & Deus clarificatus est in eo, & Deus clarificabit eum in saeculo saeculi, & con- tinuo clarificabit eum, Filii autem modicum vobis- cum sum. Sed iterum modicum & videbitis me, quia modicum est illud tempus vitae vestrae mortalis, post quod me perpetuo visuri estis in caelis. Immo modicum est totum illud tempus, quod praesens praeterit volat saeculum usque ad iudicii diem, post quod me visuri sunt omnes electi.

Ponderandum ergo hic cum S. Augustinus hac a- liis SS. Patribus, quae breve sit totum hoc nostrum tempus, quod vobis in saeculum videretur. Verè merito vocatur: Modicum est tempus Aeternitatis, vocatur quoque a S. Ioanne, Novissimam horam propterea etiam dicitur Plures: Mille anni ante oculos tuos tanquam dies, si serena qua praeterit, & tanquam constans in nocte, & tanquam in ea qua pro nihilo habentur, eo- rum anni erunt. Quae si dicat: Mille anni vitae nostrae, quod per eum vixit Iherusalem, sunt apud te quasi dies hesternae, imò sunt quasi una vigilia noctis, quae- ritibus sole hanc constare horis identique anni homi- num sunt quasi ea quae pro nihilo habentur. Unde in hunc locum sic ait S. Hieronymus. Videte quid dicit. Adam ille propagator noster vixit nonagen- trinta quinque annis, Iherusalem nonagen- trinta quinque. Fac quod viderit mille, ad eum in a- gnitione Aeternitatis modicum est. Quid enim prodest quod deest, quod finem habet? Et quomodo grande est quod deest, quod in a- gnitione Aeternitatis modicum est. Quod in a- gnitione Aeternitatis modicum est.

fol. 103.

fol. 103.

fol. 103.

Omnis dies nostri defecerunt, Cuccurrit aas, & dum ignoramus, perimus: hoc ipsum quod loquimur de morte est, & non intelligimus. Anni nostri sicut aranea micat, sicut, huc illucque discurrens, & rēxit tota die labor quidem grandis, sed effectus nullus; sic & vita hominum huc illucque discurrens. Possessiones quæritur, & non intelligimus, quia aranea telam teximus. Audi in eadem sententiam Eugubium eleganter sic differere: Quid frui qua fruis spe vivis? Quid vel mille annos, id est pluraquam primus generis, qui non dicit & triginta annos et accit, ipse vivit? Omnis haec aas, quia moriendum est, erit tibi velut una dies hesterne elapsa. Quod si humana vita est parvula temporis, & pars brevissima pars æternitatis, quid eris quicquid unquam, hominum vivis ante oculos Dei? Nam nec dies est, nec mensis, nec annus apud Deum, qui est supra Solem temporis generem. His conformiter loquens S. Augustinus in eum dem locum sic Deum alloquitur: Quoniā mille anni ante oculos tuos tam quā dies hesterne quæ præterit, ideo debemus ad refrigerium tuum, ubi sine ulla mutabilitate tu es, ab his præteritis tibi laboribusque converti. Quoniam quantum liber huic vite longum tempus oportet, mille anni ante oculos tuos tamquam dies hesterne est qui præterit, nisi saltem tamquam dies crastinus qui venturus est ita omnia quæ temporis sine clauduntur, præterita habenda sunt.

Itaque quicquid in hoc seculo est, vetē Modicum est, non solum Tempus, sed etiam quicquid hic Tempore voluitur, Honoris, Voluptates, Opes, Tribulationes, Afflictiones, Dolores. Hæc enim omnia sub hoc nomine Modicum, insinuati solent sacris in literis.

1. Si de vita nostra agitur, vocatur Modicum certitudo vita. Et: Quæ est vita vestra? Vapor ad Modicum patens, Imò totū tempus seculi utique ad hoc vocatur Modicum & Momentum. Hinc Deus Sanctos suos morientes alloquens dicit: Vade populus meus intra cubile tuum, claudens ostia super te abscondere modicum ad momentum, donec pertransiat indignatio. Hoc est: ita ad modicum, & Sæculi, ad sepulchra vestra, ibi quiescere donec impios puniant; brevi vos suscitaturus sum, ita die scilicet iudicii.

2. Si agitur de honore & ambitione seculi, vocatur ad Modicum elevatio, quæ mox sequitur allisio: Vade Tob de ambitiosis & superbis sic loquitur: Elevati sunt ad Modicum, & non subsistent, & humilabuntur sicut omnia, & auferentur, & sicut summitates siccæ conterentur. Sic totus orbis terrarum cum suis dignitatibus & opibus pretiosis reputatur tamquam Momentum statera. Sapientiarum Addit: Hæc & tamquam stilla statera. Quæ modica hæc sunt, ut illis totos comparatur orbis.

3. Si de voluptatibus & gaudiis seculi agitur, & comparatur. Quia de regeus Tob dicit: Gaudium hypocrite ad instar puncti est. Et iterum: Dantur in

bonis dies suos, tenent tympanum, gaudent ad sonitum organo, & in puncto ad inferna descendunt. O modicum punctum, sed infelix! O punctum quod conficitur æternitas in tormentis. Modicum tamquam in requie, dicebat Sapiens. Quasi dicit: Modica illa requies quasi nihil reputata est, & avolans quasi somnium non reperitur.

4. Si agitur de opibus, Modicum quid deputatur, unde & Satan in momento ostendit: Christo omnia regna mundi & gloriam eorum. Sic etiam de divitiis male administratis ait Dominus: Qui in modico iniquus est, & in minori iniquus est. Et iterum: Ego serve bone, quia in modico fuisi fidelis, & in maiori iniquus habens super decem civitates. Ideo denique opes huius seculi rebus modicissimis comparantur, quæ à vento dissipantur, lanugini volantis, fumæ gracili quæ dissipatur, fumo di sparenti, quibus omnibus significatur nihil in illis stabile esse, nihil diuturnum.

5. Si de afflictionibus & doloribus agitur, etiam illa quæ hic patimur, modicum quid dicitur, & ad modicum perdurare. Vnde loquens Dominus Ecclesie suæ in mediis afflictionibus desolatæ, sic eam consolatur: Ad punctum in Modico dereliquisti, & in miserationibus me agne congregabo te: In momento indignationis abscondi pauper faciem suam te, & in misericordia sempiterna miseris sum tu: dixit Redemptor tuus Dominus.

Confiderandum ergo frequenter hoc Modicum vite & temporis nostri, terramque omnium huius seculi, ut à vanitate ad veritatem, à brevitate ad æternitatem oculos mentis arto lamus. Nihil magnum nisi æternam, nullum verum bonum nisi æternum, nihil, vetē malū nisi æternum, & ut ait S. Augustinus de civitate dei. Nihil est diuturnum in quo est aliquid extremum. & omnia spatia seculorum deserta, si æternitati comparantur, non exigua estimanda sunt, sed nulla. Atque ita per læta & tristitia omnia parvificando, & ut modica reputando ad beatæ æternitatem consistenter tendendum est. Sed pauci hoc Modicum perfecte intelligunt, rebus certis huius seculi tamquam magnis dum affectu adherent. Et ideo cum discipulis ignoratibus dicitur: Quid est hoc quod dicit nobis Modicum? Nescio nos quid loquitur.

Noverat illud Modicum S. Benedictus, qui teste S. Gregorio 2. dial. c. 35. per orationem elevatus in Deum, Deique immensitatem, vidit sub ea totum mundum instar globi sub uno solis radio collectum, & ante oculos suos adductum. Causam autem reddidit ibidem S. Gregorius: Quia videnti Deum, angusta est omnis creatura. Quamlibet enim parvam deus Creatoris aspexit, brevis ei fit omne quod creaturæ est. Lux enim interior quæ videnti animam ad se pertrahit, ei quàm angusta esse omnia in se non moris stravit. Similiter quæ levare voluerit oculos mentis ad æternitatem Dei, videbit omnia temporalia ea collecta modicum quid esse, & instar momenti.

Vita brevis. 2. Mac. 6. Iacob 4. Ioh. 26. Honor & ambitio. Iob. 14. Sap. 11. Ioh. 40. Voluptas. Iob. 20. & 21.

Opera. Luc. 16. Luc. 19. Sap. 9. Tribulationes. Ioh. 49. Novis.

Nouerat etiam istud Medicus, ad aeternitatem animam attollens, B. Thomas Morus Angliae Tyr. ad quem, Aloysia rex ab Henrico octavo Rege Angliae missa fuit in carcerem, ut eius tentaret animum, si forte voluntari & libidini Regis se accommodaret. Ejulabat illa, suamque & familiariter commemorabat fortunam ex parte dicebat à Rege opes magnas & honores promitti si ei scriberet matris. Cur ille? Quamdiu, d. Aloysia dilecta, illa episcopi & honoribus fruamur? Respondet ipsa: Facile adhuc ad viginti annos dilectissime mihi marie. At mox eam inceptans cum indignatione Morus ait: Vade, & stulta mercatrix vendam annos aeterni celestis felicitatis? Quid sunt viginti anni gaudiorum, ut mihi accersam aeternitatem in dolo nunquam futurorum? Non ita desipio. Sed malo carcerem & tormenta tota vita sustinere, mortem, que quamlibet acerbum perfero, quam beatam aeternitatem meam prodero. Hæc ille sapientissimè, & penitentissimè.

est, ad passiones in mundum mittit. Similiter S. Chrysol. Sicut misit me Pater. Non Dominus, sed Pater. Non auctoritate adhuc iubens, sed tota dignitate affectu, nullo vos ad tolerantiam famis, ad omnia genera pauperum, ad sublevandum cunctis execratos legum mortis, que omnia charitas utique humani mentibus imperat, non potest. M. trebantur a Christo sicut lilia in medio spinarum, sicut germina iustitiae in medio agri iniquitatis, sicut columbae in medio accipitrum, sicut oves & agni in medio luporum, ut ipsi met Dominus eis prote- statui. Pater quod Deus nos Apostolos non sumus ostendit tamquam mortis destinatus, quia spectaculum factum sumus mundo & Angelis & hominibus. V. que in hanc horam & e surimus, & sumus, & audi sumus, & colaphis cadimur, maledicimur & benedicimur, persequimur & sustinemus, & blasphemamur & obsecramus tamquam purgamenta huius mundi & facti sumus, omnium perissemus, que ad huc. Aa non hæc copiosa leges tristitiae & doloris, dum eis valedicens dicit Dominus: Omnis qui vos inter- ficit, abstrahitur se obsequium prestare Deo;

1. Cor. 4.

3. Quod evangelizandi pacem e esse profecturi S. Hieron. lib. 34. moral. c. 7. Matt. 18.

Lut. 9.

Psal. 125.

Rom. 9.

PARS II. Cur plo- raturus Apostoli, & iusti adhuc florent. I. Tristes sunt. A. p. s. ab discessum Christi.

Matt. 9.

Marc. 16.

2. Quia miserab. tur ad persecu- tiones.

Iuan. 10.

Vltimus Christus prædicat discipulis non solum mortem suam & resurrectionem, sed etiam tristitiam & fletum inter adversa multiplicia: Amen dico vobis, plorabitis & flebitis vos Multiplex vere fuit ratio tristitiae & fletus in Apollolis, mun- do interim gaudet & eis obstitente.

Prima ratio in eis tristitia, fuit discessio illius in quo omnis eorum spes, omneque solacium si- tum erat. Quomodo non tristarentur, dum suo priuati: sicut oves in die caliginis di- spersæ? Quomodo non tristarentur, sicut milites in legem acti percusso suo. Duce? Quomodo non tristarentur separato a se Magistro, si verè aman- tes sunt discipuli? Quomodo non fletent & plo- rantent orbi Parente, si verè filii & non adul- tæri filij? Ergo mentis prædicat Christus Pastor & Dux, & Magister & Pater, fletum & lacrymas in morte sua, dum interim Iudæi ipso occiso la- tabantur: Non debebant lugere amicum suum, quam- diu sponsus cum eis erat. Tum autem cum abla- tus est ab eis sponsus, luctus eis conveniebat.

Vnde dicitur, quod Maria Magdalena vadens nuntiavit hu, qui cum ipso fuerat in gentibus & sentibus.

Secunda ratio tristitia fuit, quia mirebantur à Domino inter medias persecutiones, non solum Iudæorum, sed & Gentilium, vexandi, flagellandi, profribendi, igne, crucibus, gladio interrimendi. Vnde eis à Domino dicitur: Sicut misit me Pater, ita ego mitto vos. Quasi dicat: Sicut Pater in se me inter pericula & crucis, ut doctrinam meam per mortem & sanguinem confirmarem; ita & ego Euntes ibant, & flebant miserantes semina sua, venientes autem venient cum exultatione, portantes ma- nipulos suos.

Si vis videre unum ex his Angelis pacis fletem, audi S. Paulum: Veritas dico, in Christo non men- tum quem ad passum misit. Sic & electos Apostolos tor- ditur, testimonium mihi perhibente conscientia mea, Dominus non ad mundi gaudia, sed sicut ipse misit in Spiritu sancto, quoniam tristitia mihi magna est.

Tert. a ratio tristitiae & doloris, dum orbem cir- cuitur legatione fungentes pro Christo, fuit exis- tus fructus vel bi diuini sibi commissi. Angelis pa- cis amare flebant. H. enim sunt pacis Angeli, siue Legati pacem Iudæis & Gentibus annunciantes, il- lam pacem mundo imperitantes quam mundus dare non potest; quia plerique eam non recipie- bant, ipsi non sine morte: & amaritudine erant, in quos cogebantur excutere pulverem pedum suo- rum, ut eis præceperat Dominus. In signum scilicet quod frustra pro ipsius tot itinera: tor que fatiga- tiones suscepissent: in signum quoque quod nihil è terra hominum impiorum quasi maledicta secum effere significarent, nec velle cum eis vlla in re participare, nec pulverem quidem adhaerentem velle retinere; quo simbolo significabant eos esse execratos, & condemnationi obnoxios. Nam & ille pulvis in aerem idem excutiebatur, ut in caelum quodammodo vindictam clamaret, ac in die iudi- cij contra tales infideles testis & accusator inturge- ret: id dicit Dominus, quod excutendus sit ille pulvis in testimonium super illos. Interim non sine tristitia peragebant, commoti compassione super pereuntes: ideo dicitur quod Angeli siue Legati pacis amare flebant, præter cæcitatem illorum, Adde quod Apostoli flebant, ut verbum quod se- minabant, rigabant lacrymis, ut fructum produ- ceret ampliorum. Vnde de illis verum est istud: Euntes ibant, & flebant miserantes semina sua, venientes autem venient cum exultatione, portantes ma- nipulos suos.

Rational. Evang.

Rrr

& conti-

Et continuo us dolor cordi meo. Optabam enim ego ipse esse anathema à Christo pro fratribus meis, qui sunt cognati mei secundum carnem, qui sunt Israelitae. Et iterum: Multi ambulat quos apud vobis dicebam, nunc autem scio dico, inimicos crucis Christi, quorum Eius interior, quorum Deus ventor est. Gloria in confusione ipsorum, qui serena sapiunt.

Sic Jacobus Apollotus cum iam in Hispanias profectus Christo lucrificasset octo solummodo aut nouem animas, ambulabat tristis. Cetera augustinus circa ripam fluminis, deplorans cecitatem perentium & rebellium luci Evangelicae. Interim apud pariter B. Virgo adhuc viuens, & conficitur in columna quadam Angelicis manibus illuc deportata, consolataque est Apollotum Christi, iubens sibi etigi ibidem oratorium, & significans eam partem Hispaniae maximè sibi fore deuotam, multosque post mortem ipsius fidem suo sanguine rigatam amplexturos fore. Vnde ibi extat adhuc modò Ecclesia adificata per sanctum Iacobum sub titulo *Nostra Domina de Columa*. Ita habet Traditio Hispaniarum, de qua grauissimi auctores faciunt mentionem.

Ceterum quod Christus dicit: *Amen dico vobis, plorabitis & flebitis vos, mundus autem gaudet, & in vasis aureis Principes, Optimates, Concupiscit omnes vsque in finem saeculi.* Vnde ad verbe duplicem esse hominum sortem. Aliqui enim sunt ex parte Dei, & hi ferre solent. Alij sunt ex parte mundi, & hi gaudio vacare sunt soliti. Inter filios Dei, qui de schola Christi sunt tamquam veri eius discipuli, non fit mentio nisi de mo. tunc arones, abnegatione, lachrymis, penitentiis, austeritate, spuis, claus, cruce, & crucifixione propriae voluntatis. Non est haec materia gaudij, sed doloris. Filij vero mundi non loquuntur nisi de recreacione, festiuitate, lusu, aleis, choreis, conuiuijs, honore, voluptate. Idèd hi cum gaudijs suis censentur reprobi, sicut cum fletu sunt electi. Hi ridet & exultant in rebus pessimis, ut dicit Sapiens: quia non meminerunt nisi praesentia, immemores futurorum, immemores iudicij diuini & poenitentiarum subsequenrium. Sed de ipsis tandem verum esse cernitur illud: *Prophetae fulcorum inuenerunt eos. Noxera virtutis praeparata, bajulis ultatione, suis sic applaudit, ut nocet: Et infelici successu sic libidine, fatitiae saeculi sese immergentes cum fortunatu obsequitur, ut in sine perniciem opere vult. Conuiuium suu ab inuio propinat dulcis, ut cum inebriati fuerint lethale virus miscet. Muncotum expendit peccata: tunc diuinae cadus itaque gaudet & exultat in rebus pessimis, & lamus scribit contra eos decretum: tunc diuinae cum illo exultant qui mundi sunt: similesque sunt viae diuinae micro eorum incumbit vertici, & in illis, qui forte sumentes exterales herbarum succos medijs sceleribus vitam eorum terminat. Sic venum nisi peire diruatur. Habent peccatum in corde tamquam lethalem succum, & nihilominus quod in salum mare aeternae amaritudinis tandem nus ridet, & in sua perditione letatur. Hic dicitur nimis est istis, quem Sardoniam vocamus. Interim dum mundus gaudet, illi qui de mundum si huius nominis rationem exposcis, audi do non sunt, solent contristari & dolere super duplicem. Dicit enim Zenodorus, in insula Sardia & cecitate mundi, quia clausis oculis ad idoneae mortis suae, ut filij parentes post annum gremi vadit, ad aeternam infelicitatem protulerunt.*

P. Ribad. Et alius in vita S. Iacobi.

Duplex hominum sortis.

Gaudium mundi.

Prov. 2.

Prov. 1.

Quis sit risus Sardoniacus.

Septuagesimum Saturno sacrificarent, non cum eculatu, sed cum gaudio & tripudij. Hi vero, de quibus agimus, non parentes, sed animas suas omnibus parentibus chariores Satanæ sacrificant, cum tripudio & exultatione. Vltimus dicitur in illa insula Sardonæ nasci herbam Apio micem, quae & Sardonæ nomen habet. Haec verò epota vel comesta mentem adimit, & deductis labris in identum morem emori tandem cogit, vt Dioscorides lib. 6. Geographia in Cambyseua araneorum quoddam genus nasci, quod si quem monderit, ad saltandum impellit, donec veniat vis cor pervadat, & tunc deum occidit. Virulentus est his araneis vt tripudij indolgeat & gaudij, donec tandem in bonis ducentes dies suos ad inferna descendunt. Hoc itaque gaudium phreneticorum est, quos plangunt qui sani sunt, dum ipsi in ritum profus cernuntur.

Au non tibi videtur mundus similis aulae regali Balthalaris? Ibi nihil nisi festiua gaudia, deliciae, voluptates. Ibi laudabantur Divitiae & argenti, & in vasis aureis Principes, Optimates, Concupiscit omnes vsque in finem saeculi. Vnde ad verbe duplicem esse hominum sortem. Aliqui enim sunt ex parte Dei, & hi ferre solent. Alij sunt ex parte mundi, & hi gaudio vacare sunt soliti. Inter filios Dei, qui de schola Christi sunt tamquam veri eius discipuli, non fit mentio nisi de mo. tunc arones, abnegatione, lachrymis, penitentiis, austeritate, spuis, claus, cruce, & crucifixione propriae voluntatis. Non est haec materia gaudij, sed doloris. Filij vero mundi non loquuntur nisi de recreacione, festiuitate, lusu, aleis, choreis, conuiuijs, honore, voluptate. Idèd hi cum gaudijs suis censentur reprobi, sicut cum fletu sunt electi. Hi ridet & exultant in rebus pessimis, ut dicit Sapiens: quia non meminerunt nisi praesentia, immemores futurorum, immemores iudicij diuini & poenitentiarum subsequenrium. Sed de ipsis tandem verum esse cernitur illud: *Prophetae fulcorum inuenerunt eos. Noxera virtutis praeparata, bajulis ultatione, suis sic applaudit, ut nocet: Et infelici successu sic libidine, fatitiae saeculi sese immergentes cum fortunatu obsequitur, ut in sine perniciem opere vult. Conuiuium suu ab inuio propinat dulcis, ut cum inebriati fuerint lethale virus miscet. Muncotum expendit peccata: tunc diuinae cadus itaque gaudet & exultat in rebus pessimis, & lamus scribit contra eos decretum: tunc diuinae cum illo exultant qui mundi sunt: similesque sunt viae diuinae micro eorum incumbit vertici, & in illis, qui forte sumentes exterales herbarum succos medijs sceleribus vitam eorum terminat. Sic venum nisi peire diruatur. Habent peccatum in corde tamquam lethalem succum, & nihilominus quod in salum mare aeternae amaritudinis tandem nus ridet, & in sua perditione letatur. Hic dicitur nimis est istis, quem Sardoniam vocamus. Interim dum mundus gaudet, illi qui de mundum si huius nominis rationem exposcis, audi do non sunt, solent contristari & dolere super duplicem. Dicit enim Zenodorus, in insula Sardia & cecitate mundi, quia clausis oculis ad idoneae mortis suae, ut filij parentes post annum gremi vadit, ad aeternam infelicitatem protulerunt.*

Dioscorides lib. 6.

Lib. 1.

Exemplum Balthalaris, Sardiniae Regis.

Dan. 5.

De laudibus cap.

De laudibus cap.

De laudibus cap.

De laudibus cap.

De laudibus cap.

De laudibus cap.

De laudibus cap.

De laudibus cap.

De laudibus cap.

De laudibus cap.

De laudibus cap.

De laudibus cap.

De laudibus cap.

De laudibus cap.

De laudibus cap.

De laudibus cap.

De laudibus cap.

De laudibus cap.

De laudibus cap.

De laudibus cap.

De laudibus cap.

De laudibus cap.

Lugent propter offensam Dei, quod scilicet mundus ita abrupto furore ad omnem sese abiecit impietatem, nec iudicium Dei, nec sanguinem Christi, nec penas inferni considerans; ita ut verum sit illud: *Dilatavit infernus animam suam.* Et aperuit os suum ab quo ullo termino. Et descendit fortis eius, et popule eius, et sublimis gloria eius ad eum. *Pe qui conjugit inane ad secliam ebrietatem.* Et potantium usque ad vesperam, ut vino astuetis Cythara, et lyras, et tympanum, et vinum in conuitiis vestris, et opus Domini non respicitis, nec opera manuum eius consideratis. *Fleunt igitur electi Dei ob triplicem causam.*

Isaia. 5.
Iusti tripli de causa lugent.

1. Ob peccata sua.
2. Aug. 13. confes. cap. 12. 2. Ob aliena peccata.

3. Reg. 16. 2. Reg. 18.
Ierem. 9.
Erat. 3.

Primo, quidem, ob peccata sua quibus aliquando divinam ex infirmitate potuerunt offendisse bonitatem. Sicut quod nihil dignum sit lachrymis nisi peccatum, & ad hunc effectum homini a Deo datus esse. Noverunt eam vim & efficaciam, quod scilicet vel una lacryma ex vera cordis compactione expressa potens sit omnia oblitescere & elucere scelera, in iudicis conspectu prodire, gratiam referre, inferni ignem extinguere, animam iterum candidam reddere. *O felices lacryma penitentium, qui in Dei conspectu posita, quaequid voluit imperant!* O lacryma humilis, tua est potentia, cum regnum. *Tribunal iudicis non veretur accusatoribus silentium imponi non est qui te ad Deum accedere vult, si sola intres, vacua non redibis. Virgini inuincibilem, legas omnipotentem, inclinas filium virginis, cuius aperis, fugas diabolum.* Noverunt electi, quod humum oculorum acceptabile sit Deo sacrificium, ut de suis lachrymis dicebat, ideo illud saepe Deo offerunt pro peccatis suis. *Secundo*, fleunt ob aliena peccata, quae per compassionem in se transferunt. Zelo enim gloriae Dei & salutis animarum impulsu dolent animas perire, quas suo sanguine pretiosiores ipsa sapientia iudicavit. Sic lugebat olim Samuel Saul, cui dicit Dominus: *Viquequo tu luges Saul, cum ego protulerim eum?* Sic David Absalonem: *Absalon fili mi, fili mi Absalon, quis mihi det ut moriar pro?* Sic Hieremias lugebat peccata populi sui. *Quis dabit capiti meo aquam, et oculis meis fontem lac ymnorum, ut plorem die ac nocte.* Recte dicit S. Gregorius Naz. *Proborum virorum lachrymae peccati sunt diluuium, et mundi piamentum.* Semper enim habet aliquos Deus qui suam vindictam itam teneant, vel placeant, sua & aliorum peccata descondendo quasi Heracliti Christiani.

Sic S. Dominicus frequentissime flebat, dum suo aze inundantia peccata, & amorem Dei neglectum conculcatumque considerabat. Nec solum lachrymis, sed etiam proprio cruore se singulis noctibus aspergebat ob aliorum peccata, per asperam corporis sui flagellationem. In eius quoque vita legitur de quodam Religioso, quod solitus fuerit ob peccata propria continuas lachrymas dare. Adverteosid S. Dominicus, sciens quae peccata ei a Deo remissa, praecipit ut a la-

chymis temperaret, nec ultra fletet propter peccata propria: indulget tamen, si fletu vellet, ut fletet propter aliena. Mirum dictum. Oculi eius qui velut duo lachrymarum fontes effluere solent, iam atidi & fidei reperiebantur in recordatione propriorum peccatorum: copiose autem exundabant in recordatione peccatorum alienorum. Nempè S. Dominicus praecipiens huic beato viro abstinere à lachrymis pro culpis propriis, impetravit ei donum lachrymarum pro culpis alienis, ut iam Domino posset dicere: *Exitus aquarum deduxerunt oculi mei, quia non custodierunt legem tuam, inimici scilicet tui.*

Sic etiam B. Iacopus Ordini S. Francisci tanto zelo divinae gloriae & salutis animarum incensus erat, ut continuo cor eius liquefceret, & in lachrymas solveretur. Cum vero hi qui eum iugiter sentem intuebantur causam interrogarent, non aliud respondebat: *Quia amor non amatur.* Non ergo solum Apostolis, sed his etiam viris sanctis dictum erat à Domino: *Amen, amen dico vobis, plorabitis et flebitis vos. Multus gaudetis, vos vero contristabini.*

Tertio, fleunt electi propter elongationem suam à Domino, scientes in valle lachrymarum se degere. In exilij loco, inter fluctus & arumnas, inquietudinem & incertitudinem suam lugent. In persona eorum dicebat Pfalter: *Hec mihi quia incolatus meus prolongatus est, habitavi cum habitantibus Cedar, mulum incola fuit anima mea, cum his qui oderunt pacem eram pacificus, cum loquebar illis impugnavant me gratis. Et iterum: Fecerunt mihi lacrymae mea panes die ac nocte dum m dicitur mihi quod tu, ubi est Deus tuus? In figura etiam eorum dicitur de veris filiis Sion: *Super summa Babylonis illic sedimus et fleuimus, dum recordemur tui Sion, etc.* Omnia hic incerta, omnia fluctantia, omnia impacata in hoc loco Babylonis, sive in loco confusionis, non parum afferunt mororis, his qui ad Deum tendunt & aspirant; his qui suspirant ad locum pacis & securitatis.*

Propterea B. Arneſtus continuo se lachrymis conſolabatur, vera Heraclitus Christianus. Cum vero causam tot lachrymarum quidem ab eo sciscitaretur, respondit: *Quando memini Esau fuisse reprobum de ventre matris, et Iuda esse discipulum et scelerate Christi excidisse et perisse. Salvatoris quoque diceret: Aram esse ad Caesarem viam: Dentique quadao consilio me ignorare, quid continget anima tandem mea, non possu à lachrymis temperare. Non possum ad locum securitatis gemendo suspirare.*

Conformiter iam dictis, de electis lachrymas fundentibus, & de causa earum, dicit S. Greg. mor. l. 13. c. 21. Quatuor esse considerationes, quibus viri iustissimi compunctione vehementer afficiuntur. *Prima* est, cum malorum suorum reminiscitur, considerans, ubi sit *Secunda* est, cum iudiciorum Dei sententiam metuens, secum quaerit & considerat ubi erit. *Tertia* est, cum mala vitae praesentis

Pf. 118.

3. Ob elongationem à Domino

Pf. 119.

Pfal. 41.

Pf. 136.

Causa quadruplex compunctionis anima iustis, minis

presentis attendens considerat ubi est. Quarta est, presentis attendens considerat ubi est. Quarta est, presentis attendens considerat ubi est. Quarta est, presentis attendens considerat ubi est.

O felices lachrymae, quae in gemmas conversae, radiantem coruam conficiunt, cum lacrima semper terrena capiti eorum qui modicum plauerunt impondenda. Adamande ergo sunt lachrymae, amplexum exitum quasi libertatem, mortemque putat. Etiam de afflictio, quae aeternum parere potest gaudium. Pro aeterna requies aeternus labor subuenit. Aeternum felicitatem accepturus, aeternas pangsiones, si sanera debere: nam est mille annorum esse, appende mille annos contra aeternitatem, quid appendis cum in finem quantumcumque finem? Decem milia annorum, decies centena milia, et in illa milium qua finem habent, cum aeternitate comparari non possunt. Paucorum dierum est tota vita hominis, etiam si laeta daret non miserentur, quae plus aere est. Et longiora sunt quam dura et idem breuiora et pauciora sunt dura, ut durare possimus. Si ergo per totam vitam suam in laboribus et erumnis esset homo, in doloribus et in tormentis, in carcere et in plagis, infame Christi, omnibus diebus, hora omnibus per totam vitam suam, pauci dies sunt tota vita hominis: quo labore transacto venit regnum aeternum, venit sine fine felicitas, venit aequalitas Angelorum, venit haereditas Christi, venit cohaeres Christus, pro quanto labore quantam mercedem accepimus. Explicat vltimus Augustinus, et confirmat quod dixit exemplo militum veteranorum, qui pro partu temporis requie, et quietem incerta tanta sustinere solent. Veterani, inquit, qui laborant in militia, et versantur inter vulnera tot annos, incipiunt militare a iuuentute, exeunt senes: et ut habent paucos dies quietos, senectutis suae, quanta dura tolerantes, quae stinora, quae frigora, quos ioles quantas necessitates, quae vulnera, quae pericula? Et non attendunt patientes haec omnia, nisi paucos dies illos quietos, senectutis suae, ad quos vitam peruenit, ut, ne mercedem, nam et operarius in vinea desce et, nisi attenderes quid accepturus esset. Vltima autem omnia existimabis quae pateris, si attendas quid accepurus sis: tolerabis dolorem, et accipies laetitiam sempiternam. Sic ergo verum est de iustis, Breuis tristitia vestra conuertetur in gaudium, quod nemo vult de vobis.

S. Augustinus in 2/36.

PARTE III. De tristitia et iustitia et ueritate et eruditione

Consolatio quam suis proponere solet Deus, haec est: Tristitia vestra conuertetur in gaudium, quia nemo tollit a vobis, nimirum breue ille tempus laboris, afflictionis, tristitiae: terminum autem illius esse laetitiam nunquam finiendam. Sic Propheta in antiquo Testamento solebat eximulare & animare electos existente in angustijs & tribulationibus. Sic etiam Apostoli soluti sunt in nouo, et amplius secuti Domini sui, promissionem quae eis reuolante. Si testimonium cupis ex antiquis Propheta audi: Iheriam: Consolabitur Dominus Sion. Et consolabitur omnes ruinas eius, et ponet desertum eius quasi delicias, et solitudinem eius quasi hortum Domini, gaudium et letitia in uententur in ea, gratiarum actio et vox laudis. Nunc qui redempti sunt a Domino reuertentur, et ueniunt in Sion laudantes, et letitia, semper super capita eorum, gaudium et letitiam tenebunt, fugiet dolor et gemitus. Obluioni tradita sunt angustiae priores, gaudium et exultationem, et populum eius gaudium. Si testimonium cupis ex noui Testamenti libris, audi Apostolum: Non sunt condigna passiones huius temporis ad futuram gloriam, quae reuelabitur in nobis. Momentaneum hoc est, leue tribulationis nostra aeternum gloria pondus operatur in nobis. Audi & S. Petrum: In quo exultabitis, modicum nunc si oportet contristari in varijs tentationibus. Ecce modicum ecce tristitia, de qua agit Dominus, pro modico tristitia promittens gaudium, quod nemo potest tollere: quod ipsum Petrus ex parte Domini iure promittit. Audi denique S. Ioannem antiquus Propheta, item & Coepostolus Iulius Paulo & Petro: ac denique ipsi Christo consonantem, conformiterque loquentem: Absterget Deus omnem lachrymam a oculis Sanctorum, et mors ultra non erit, neque luctus, neque dolor erit ultra, quae prima abierunt. Sic verum est illud:

Isaia 53.

Isaia 65.

Rom. 8.

2. Cor. 4.

1. Petri 1.

Apost. 22.

Nascimur in lachryma, lachrymis quoque uita madae sit. Et vitam nostram linquimus in lachrymis. Mors multas hominum lachrymas absterget: at omnes. Omnibus electis ipse Deus lachrymas. O felices lachrymae, quas absterget benigna manus Redemptoris, inquit S. Bernardus, & beati oculi, qui in talibus liquefieri artibus elegerunt: Ego, ego conlabor uos, ait Dominus cum emphasi.

Exemplo autem puerperae suam difformem confirmat Christus: Mulier cum parit, tristitiam habet, quia uenit hora eius: cum autem peperit, non meruit pressura propter gaudium, quia natus est homo in mundum. Acris simum est & uehemens dolor parturientis, sed non est diuturnus: ordinari enim per aliquot tantum durat horas. Operaret quidem mulier potius filio sine illo dolore, sed scit sententiam condemnationis prolatam: In dolore paries filios: ideoque si gaudium cupit de filio, prius dolores sustineat necesse est, quia uenit hora eius, tempus se parit, hora doloris & cruciatibus. At postmodum gaudij magnitudo succedens ita superat cruciatum, ut illum non solum mitiget & tollat, sed etiam quodammodo eius memoriam auferat: illudque gaudium non breue est, sicut

Gen. 3. Quomodo dolores in partu et Ecclesiastae sunt quasi parturientis. sicut

Gen. 3. Quomodo dolores in partu et Ecclesiastae sunt quasi parturientis. sicut

Sicut dolor fuit, sed diuturnum est, maxime si filius natus sit, qui speratur parentibus fore auxilio; voluptati glorie. Similiter ergo & iusti variis afflictionibus concussi, inftar parturientium graves dolores patiuntur. Et quidem optarent partum felicem aternitatis sine tam vehementi afflictione. sicut fieri potest, sed sciunt ita decrevit esse a Deo, & hanc esse herem suam quae preterit non potest fortique animo illam sustinent, scientes brevi finitendam esse fructumque & gaudium maximum inde consequenturam, qui oblivioni daturus est angustias priores. Sic possunt idem dicere quod Ioseph filio suo primogenito imponens nomen Manasse, id est oblivio: Oblivisci me fecit Deus omnium laborum meorum.

Gen. 41. Non insolitum est in sacris litteris, ut justorum dolores, & Ecclesiae totius, comparentur dolori parturientium. Vnde dicitur fidelis: Sicut quae concipit cum appropinquavit ad partum dolens clamat in doloribus suis: sic facti sumus & facturi Domine. Coepimus & quasi parturimus & peperimus spiritum salutis. Sic & in Apocal. mentio fit mulieris coronatae duodecim stellis, sole amicta, lunamque sub pedibus habentis, quae in utero habens clamabat parturientis, & cruciabat ut pareret. Peperit autem filium masculum, cui insidiabatur draco; ille autem raptus est ad Deum & ad thronum eius. Certè primitivam Ecclesiam rectè designari ibi dicitur cum nonnullis interpretibus, quae coronata duodecim Apostolis tanquam stellis, & lunae quodam divino vestita, res sublucet, variabiles, & fluxas conculebat; cuius partus est Christus per Resurrectionem novo quodam modo genitus, & post illam generationem ad Deum Deique thronum per Ascensionem mox raptus. Illam autem cum cruciatu suo & Apostolorum generasse censetur, quia nonnulli mago eorum cum dolore ad Resurrectionem pervenit Christus. Partus etiam eius est Christus in suis membris, hoc est in primis suis fidelibus, quos Ecclesia primitus magno cruciatu inter persecutiones emixa est, quibus & constantio infideliatus est demon. Draco antiquus. Nonnulli etiam intelligunt hanc Mulierem, hoc est, Ecclesiam primitivam, ideo dici sole amicta, quia divinitate Christi quasi communita fuerit & protecta, lunara vero sub pedibus habuisse, quia eius humanitate fulta fuerit, & sustentata, quae per lunam intelligitur, sicut divinitas per solem. Luna ergo haec sub pedibus est, non ut conculetur, sed ut sustentet & fultiat Ecclesiam, tanquam basis & fundamentum cui innititur. Proponitur utique, ipsa hic tanquam parturientis ideoque quasi mystica luna auxilio adjuva. Nam & Gentiles ad lunam fecunditatem respicientes, illum in partu implorare solebant; & quasi obsecramentum darent, illam lunam Lucinam, appellabant. Quia ergo primitiva Ecclesia patris meritis humanitatis Christi fovebatur & inrite

baatur, ideo forte inducitur mystica Luna ipsam super se sustinens parturientem, & contactu suo ac virtute adjuvans ut felix sit partus. Et sicut Sol & Luna ad rerum sublunarium & naturalium generationem concurrunt, ita ut nihil videatur prodacere Sol per se solus, nisi cum luna sociatus, ideo enim & luna dicta est a priscis Romanis, Genetrix orbis: ita & generatio spiritualis non fit solum virtute Solis, sive virtute Divinitatis; sed etiam cõsensu Luna, hoc est ex ventis & virtute humanitatis Christi, à qua omnis nostra gratia iustificatio, omnisque Ecclesiae partus dependet. Cruciatu ergo ut pariat, in mediis persecutionibus Ecclesia, sed non deseritur, immò vero adjuvatur, ut felix sit eius partus & divinae tandem coloris gloriae.

Non ab similibus est Rachael ideo in Scriptura nominata. Haec ita in partu doloribus exercitata fuit, ut filium suum, Benoni, hoc est, Filium doloris appellandum existimaverit; Egredivente anima, & imminente iam morte, vocavit nomen filii sui Benoni, hoc est filius doloris mei. Sed pater vocavit eum Benjamin, hoc est, filium dexterae, sive filium roboris & felicitatis, quia apud Hebraeos dextera symbolum est fortitudinis & felicitatis. Sic nimirum & Ecclesia viros sustinuit cruciatu, in mediis persecutionibus primos suos edens partus; ita ut merito filios suos nominandos censuerit sicut Rachel Benoni, hoc est filios doloris, sed Pater caelestis eis hoc nomen commutari mox voluit, & Benjaminos vocavit. hoc est filios dexterae & gaudii. Hoc significat Christus, Dominus Apostolis suis, in illis Ecclesiam suam instruens: Vos contristabimini, sed tristitia vestra convertetur in gaudium. Mulier cum parit, tristitia habet, cum autè peperit, iam non meminit pressurae propter gaudium. Et vos qui nunc qui rem tristitiam habetis, iterum autem ut rebo vos, & gaudebit cor vestrum, & gaudium vestrum nemo tollat à vobis.

Gaudium porto istud quod hic Dominus promittit inchoatur in hac vita, complectur autem in aeterna & beata vita. Gaudium quod iustis in hac vita habent, consistit in conscientiae securitate & pace, vocaturque ab Apostolo Gaudium & Pax in spiritu sancto. Est autem gaudium illud solidum, & situm intus in corde, potens dulcorare amaritudinem tribulationis omnis, quae homo extenuis affigitur in corpore. Illud gaudium nemo potest tollere à nobis, nisi ipsi nos illud deserere voluerimus per peccatum. est enim gaudium internum & verum à veritate, de veritate, in in veritate; à Deo veniens in Deo consistens, in Deum tendens, in quo solo solidum est gaudium, extra quem omne gaudium est stolidum. Signatum est spiritus per nos lumen vultus tui Domine, didisti latitiam in corde meo. Non est foris quarendum latitiam, sed intus ubi signatum est lumen Dei super nos, in interiore hominis, Latitiam quarunt omnes, pauci inveniunt, quia non ubi est, ubi quarunt, Avari in divitijs, superbi in honoribus & gloria saeculi, sanctuales

in de-

baatur, ideo forte inducitur mystica Luna ipsam super se sustinens parturientem, & contactu suo ac virtute adjuvans ut felix sit partus. Et sicut Sol & Luna ad rerum sublunarium & naturalium generationem concurrunt, ita ut nihil videatur prodacere Sol per se solus, nisi cum luna sociatus, ideo enim & luna dicta est a priscis Romanis, Genetrix orbis: ita & generatio spiritualis non fit solum virtute Solis, sive virtute Divinitatis; sed etiam cõsensu Luna, hoc est ex ventis & virtute humanitatis Christi, à qua omnis nostra gratia iustificatio, omnisque Ecclesiae partus dependet. Cruciatu ergo ut pariat, in mediis persecutionibus Ecclesia, sed non deseritur, immò vero adjuvatur, ut felix sit eius partus & divinae tandem coloris gloriae.

Non ab similibus est Rachael ideo in Scriptura nominata. Haec ita in partu doloribus exercitata fuit, ut filium suum, Benoni, hoc est, Filium doloris appellandum existimaverit; Egredivente anima, & imminente iam morte, vocavit nomen filii sui Benoni, hoc est filius doloris mei. Sed pater vocavit eum Benjamin, hoc est, filium dexterae, sive filium roboris & felicitatis, quia apud Hebraeos dextera symbolum est fortitudinis & felicitatis. Sic nimirum & Ecclesia viros sustinuit cruciatu, in mediis persecutionibus primos suos edens partus; ita ut merito filios suos nominandos censuerit sicut Rachel Benoni, hoc est filios doloris, sed Pater caelestis eis hoc nomen commutari mox voluit, & Benjaminos vocavit. hoc est filios dexterae & gaudii. Hoc significat Christus, Dominus Apostolis suis, in illis Ecclesiam suam instruens: Vos contristabimini, sed tristitia vestra convertetur in gaudium. Mulier cum parit, tristitia habet, cum autè peperit, iam non meminit pressurae propter gaudium. Et vos qui nunc qui rem tristitiam habetis, iterum autem ut rebo vos, & gaudebit cor vestrum, & gaudium vestrum nemo tollat à vobis.

Gaudium porto istud quod hic Dominus promittit inchoatur in hac vita, complectur autem in aeterna & beata vita. Gaudium quod iustis in hac vita habent, consistit in conscientiae securitate & pace, vocaturque ab Apostolo Gaudium & Pax in spiritu sancto. Est autem gaudium illud solidum, & situm intus in corde, potens dulcorare amaritudinem tribulationis omnis, quae homo extenuis affigitur in corpore. Illud gaudium nemo potest tollere à nobis, nisi ipsi nos illud deserere voluerimus per peccatum. est enim gaudium internum & verum à veritate, de veritate, in in veritate; à Deo veniens in Deo consistens, in Deum tendens, in quo solo solidum est gaudium, extra quem omne gaudium est stolidum. Signatum est spiritus per nos lumen vultus tui Domine, didisti latitiam in corde meo. Non est foris quarendum latitiam, sed intus ubi signatum est lumen Dei super nos, in interiore hominis, Latitiam quarunt omnes, pauci inveniunt, quia non ubi est, ubi quarunt, Avari in divitijs, superbi in honoribus & gloria saeculi, sanctuales

in de-

Iusti filii dolorum sunt.

Gen. 35.

Innotuit gaudium sanctorum.

S. Augustinus Psal. 4.

in delicijs, illud minime inveniunt, quia in nullo istorum versatur verum gaudium. Vbi ergo illud in corde recto. Audi & ipsum Senecam, qui & hoc vidit saltem per umbram, dum ad Lucilium sic scribit: *Nolo tibi tanquam deesse laetitiam, volo illam tibi domi nasci: nascetur, si modo intra tempus sit. Cetera hilaritates non implent pectus, sed frontem rer: tunc: leues sunt nisi tu foris iudicas, illum gaudere qui videt: animus debet esse iacens. Et fides, et super omnia erectus. Gaudium quod in istis extentionibus honoribus, opibus, voluptate consistit, non consistit, sed facile effluit: facile tollitur a nobis. Sed neque purum est gaudium quod ex illis elicere potest mundus; est enim faece mixtum imo & felle, amaritudine scilicet peccati, conscientiae remorsu, mentis inquietudine & sollicitudine, mortis timore, amaro sine. Surgant omnes homines totius mundi, & edicant nobis, an verè reperierint in hac vita iustitiam sine tristitia, suavitatem sine amaritudine, quietem sine timore, voluptatem sine morsu, prosperitatem sine aliqua infelicitate & aduersitate; Si verum dicere voluerint, nullae eis rosae sine spinis, nullum mel sine mixtione amaritudinis, nullum vinum sine turbulentia facis: Quod si id modò non aduertunt ob infectum palatum, serò tandem a gnoscant; & faciei cogentur serid. Hoc agnoscit tandem Salomon post omnigenas voluptates, & inclamare cogitur *Vidi cuncta quae sunt sub sole, et ecce uniuersa vanitas et afflictio spiritus: Resu reputauit errorem, et gaudium dixit: Cur frustra deciperis* Nempè saeculum hoc cum sua laetitia, hederæ Ioanæ est cum sua umbra: hominem decipit, dum citò decidit, rodentate verime, vento ustulante Saeculum hoc cum sua laetitia frutex est cum flore vanitatis, qui mane efflorescit, vespere arefcit: *Va flori decidenti, va coronæ quæ conculcatur, sicut temporaneum ante maturitatem autumnij. Saeculij hoc cum sua laetitia fluuius est, & Tygris nominati, hoc est potest Læta velocitas, aut Velox Laetitia. Transiens eius fluctus, manet luctus. Aquæ eius ad tempus suaves sunt, sed postmodum amaræ sunt. Inspiciens est, & gustu carens qui potest eas amare.**

Itaque, hi solum gaudij habent solidum, quod nemo tollere potest ab illis, qui recti sunt corde, quia per puritatem cordis sicut Christus in eis habitat, & pax in spiritu sancto, sicque Deum vident intus, & videntur ab eo, & in hoc consistit laetitia vera. Vnde Propheta: *Quam bonus Israel Deus, his qui recti sunt corde! Et iterum. Recti corde laetitia. Vbi cor rectum, ibi gaudium correctum, hoc est purum ab omni faece, tersum ab omni sorde. Nec aduersitas ingruens tribulationis aut persecutionis illud tollere valet, nec timor ullus. Hac de re sic quandoque Iulianus.*

Vide Deo laetis, poterit contemere luctum.
Rectus vivit Deo, tunc quoque laetis eris.

Conscientia mens recti laeta est. Habet undiq; scutum. Cumq; solo premitur, cum premis que salo. Mens recta erecta manet, licet acta procellis. Nulla animos frangit, nulla ruina feret. Sed velut alios Mons suæta ridet et undat. Sic fiat et in mentis Mens bene firma malis. Rectu corde Deus laetis est, Spes, Gloria, Virtus, Vita et amor cordis. Plus parat Omne bonum. Rectus sordis Deus bonus est, est ultima Merces. Sic opto ut possis vivere, sicque mori.

Concludo igitur cum Apollolo Iacobo, & dico: *Omne gaudium existimate fratres, cum in variast. Iacob. 11. rationis in i. lertis, siue in variast tribulationes & afflictiones. Non si urget calamitas, intus non extinguit illa gaudium; non gaudium huius saeculi, sed gaudium & spem in Deo. Tribulatio enim auellit ab hoc saeculo, eiusque amore illecebris, facitque ne vitam pro Patria diligamus, ut loquitur S. Gregorius, ideoque gaudium debet esse coniuncta. Signum est salutis & praedestinationis Dei, Christi quoque Dei Filio nos assimilat, ideoque à Filijs Dei est fortiter amplectenda, & generosè ferenda. Denique illa modica est, & modico durat tempore, & timentem autem parit gloriae; ergo non est repudianda. In illa exultate iusti, et gloriamini omnes recti corde. Si exultant terrigenae in flore vanitatis, exultate vos o Cœlestis in spe Aeternitatis. Si exultant illi in fulgente purpura & byllo, exultate vos in Deo veri gaudij abyssu. Si exultant illi in opibus & bonis, exultate vos in operibus bonis. Si exultant illi in flagitijs & vitijs, exultate vos in Domino, & veris eius diuitijs. Tandem repudiato mundi gaudio, ad aeterna illud pertingeris gaudium, de quo hic Dominus: Iterum videbo vos, et gaudebit cor vestrum, et gaudium vestrum nemo tollat a vobis.*

Da Domine, ut Modicum, de quo loqueris, non ignoremus, modicumque vanitatis, voluptatis, honoris, concupiscentiae labentis contemnamus propter Te, propter tuam Veritatem & Aeternitatem, ad quam aspiramus. Fac & Modicum temporis quod dedisti nobis, non nobis, sed procuranda gloriae tuae impendamus, & illud quandoque in luctu, propter peccata nostra, propter peccata aliena, propter misericordiam, exilium, & fluctus quos patimur in Babylone transigamus. Da denique ut repudiata saeculi laetitia, in vero & solido conscientiae gaudio tibi seruiamus, donec ad perennans illud gaudium pertingamus, in quo facie ad faciem videbimus te, amabimus te, laudabimus te, gaudebimus de te, & gaudium nostrum nemo tollat a nobis.

Eccl. 1. e. et 2.
Isa. 23
Boli in iusti verum gaudium habent.
Psal. 72. et 96.

Iacob. 11

Lect. 8. tripartitum.

PARS I. Quomodo coaso.

DOMINICA IV. POST PASCHA.
Expulsi vobis ut ego undam, si enim non abiero, Pa- raelius non venies ad vos. Ioan. 11.

Tempus afflictionis, cum aduersa nobis imminuit, tempus est quo maxime egemus Quomodo coaso.